STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Yttrande

Datum
2026-11-06

Diarienummer
4.3.3-2608–0983

Er beteckning
KN2026/01456

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

SGI:s yttrande över ”Översyn av förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete”

Sammanfattning

SMHI föreslår ändringar i förordningen (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete för att bredda och stärka det statliga klimatanpassningsarbetet. Förslagen innebär att fler myndigheter ska omfattas av förordningen, att myndigheternas klimat- och sårbarhetsanalyser ska avse ansvarsområdet, att länsstyrelsernas regionala samordningsuppdrag ska breddas samt att bestämmelserna om mål och uppföljning ska förtydligas.

SGI tillstyrker SMHI:s förslag i sin helhet med följande kommentarer.

SGI:s synpunkter

SGI lämnar följande synpunkter på förslagen i rapporten.

Fler myndigheter bör omfattas av klimatanpassningsförordningen (avsnitt 4.1)

SMHI föreslår att även Arbetsmiljöverket, Energimarknadsinspektionen, Försvarets materielverk, Kommerskollegium, Kustbevakningen, Luftfartsverket, Läkemedelsverket, Migrationsverket, Polismyndigheten och Upphandlingsmyndigheten ska omfattas av förordningen. Syftet är att integrera klimatanpassning i fler samhällssektorer och stärka arbetet inom samhällsviktiga verksamheter.

SGI anser att det är fördelaktigt att integrera klimatanpassning i fler samhällssektorer.

Myndigheternas ansvar bör breddas och förtydligas (avsnitt 4.2)

SMHI föreslår att begreppet ”verksamhetsområde” i förordningen ersätts med ”ansvarsområde”. SGI tolkar redan i dagsläget verksamhetsområde som myndighetens ansvarsområde.

Länsstyrelsernas uppdrag bör breddas och förtydligas (avsnitt 4.3)

SMHI föreslår att länsstyrelsernas analys av hur länet och vid behov angränsande län påverkas av klimatförändringen tydligt ska ingå i klimat- och sårbarhetsanalysen. SMHI föreslår vidare att länsstyrelsens uppdrag att ”stödja och följa upp regionala sektorsmyndigheters klimatanpassningsarbete” ändras till att ”samverka med och stödja regioner och andra berörda aktörer i länet”. Förslaget innebär att länsstyrelsernas ansvar breddas samtidigt som den uppföljande rollen minskar till förmån för ett ökat fokus på samordnande, nätverkande och stödjande aktiviteter.

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Telefon: 013-20 18 00
E-post: sgi@sgi.se

Bankgiro: 5211-0053
Org.nr: 202100-0712

SGI delar utredningens uppfattning. Ett tydligare regionalt samordningsuppdrag kan förbättra förutsättningarna för att klimatrelaterade risker hanteras genom samverkan mellan berörda aktörer.

Övriga föreslagna ändringar (avsnitt 4.4)

Förslag 1: Krav på regelbunden översyn av målen

Enligt de nuvarande bestämmelserna ska myndigheternas klimat- och sårbarhetsanalyser samt handlingsplaner ses över och uppdateras vid väsentliga förändringar i verksamheten eller minst vart femte år. Något motsvarande krav finns inte för målen för klimatanpassningsarbetet. SMHI föreslår därför att även målen ska ses över och uppdateras med samma intervall, så att analys, mål och handlingsplan hålls aktuella i en sammanhängande process.

SGI bedömer förslaget som rimligt.

Förslag 2: Förenklade krav på dokumentation och uppföljning

Handlingsplanen är det dokument där myndigheten beskriver hur målen ska nås, bland annat vilka resurser, arbetssätt, tidsramar och ansvar som gäller. I dag ska myndigheten dokumentera, följa upp och redovisa arbetet med att följa handlingsplanen och nå målen. SMHI föreslår att bestämmelsen förenklas till ett krav på att dokumentera och följa upp arbetet med handlingsplanen. Det särskilda kravet på att redovisa detta arbete samt hänvisningen till att nå målen tas därmed bort.

SGI ser positivt på förslaget att förenkla bestämmelsen och att kraven fokuseras på att dokumentera och följa upp genomförandet av handlingsplanen. SGI vill samtidigt framhålla att uppföljningen bör utformas så att det går att bedöma hur åtgärderna i handlingsplanen bidrar till att nå myndighetens mål för klimatanpassningsarbetet.

Övervägda förändringar som inte tagits vidare (avsnitt 7)

SMHI har tillsammans med Myndigheten för civilt försvar (MCF) övervägt hur kraven i klimatanpassningsförordningen bättre kan samordnas med arbetet enligt förordningen om statliga myndigheters beredskap. Övervägandena har bland annat gällt tidsplaneringen för analyser samt samordningen av mål och handlingsplaner.

Samordnad cykel för klimat- och sårbarhetsanalys och risk- och sårbarhetsanalys

MCF föreslog att klimat- och sårbarhetsanalysen skulle uppdateras vart fjärde år i stället för minst vart femte år. Syftet var att kunna samordna den med risk- och sårbarhetsanalysen, som ses över vartannat år, och därigenom minska risken för parallella processer. SMHI gick inte vidare med förslaget eftersom flera remissinstanser bedömde att en kortare cykel skulle öka arbetsbördan och klimatanpassningsarbetets nationella processer i övrigt följer en femårig cykel. SMHI bedömer att analyserna redan kan samordnas inom nuvarande regler, eftersom klimat- och sårbarhetsanalysen ska uppdateras minst vart femte år, och avser att tillsammans med MCF förtydliga detta genom vägledning.

SGI delar bedömningen att RSA och KSA kan samordnas tidsmässigt inom ramen för nuvarande bestämmelser. En sådan samordning kan minska risken för parallella processer och skapa bättre förutsättningar för att resultat från analyserna tas om hand samlat. SGI ser därför positivt på att SMHI och MCF avser att tydliggöra möjligheterna till samordning genom vägledning.

Samordning av mål och handlingsplaner med beredskapsarbetet

MCF föreslog också att klimatanpassningsförordningen tydligare skulle ange att myndigheternas mål och handlingsplaner för klimatanpassning ska samordnas med beredskapsarbetet. SMHI delar bedömningen att en sådan samordning är värdefull men gick inte vidare med en författningsändring. Skälet är att SMHI bedömer att frågan är mer lämplig att hantera genom vägledning, som kan anpassas och utvecklas utan att förordningen behöver ändras.

SGI instämmer i att klimatanpassningsarbetet så långt som möjligt bör samordnas med myndigheternas beredskapsarbete. Klimatrelaterade risker behöver hanteras som en integrerad del av arbetet med att stärka samhällets motståndskraft, och en samordning av mål och handlingsplaner kan bidra till en gemensam inriktning, tydligare prioriteringar och ett mer effektivt genomförande. SGI har förståelse för att frågan inte regleras närmare i förordningen, men anser att den planerade vägledningen bör ge konkret stöd för hur mål, åtgärder, ansvar och uppföljning inom klimatanpassnings- respektive beredskapsarbetet kan samordnas, samtidigt som de båda regelverkens olika syften och krav upprätthålls.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Johan Anderberg efter föredragning av chefen för strategisk klimatanpassning HannaSofie Pedersen.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Johan Anderberg

HannaSofie Pedersen